

Stortingets næringskomite

Synspunkter på forslag til Statsbudsjett 2018 - Næringskomiteen

Fellesforbundet er Norges største fagforbund i privat sektor med over 140 000 medlemmer innenfor konkurranseutsatt industri og næringsliv.

Fellesforbundet er glad for at vi nå ser en bedre utvikling på arbeidsmarkedet der arbeidsledigheten går ned og der det endelig blir litt mer normal vekst i sysselsettingen. Budsjettet gir enn noe svakere impuls for den samlede økonomiske aktiviteten, enn budsjettene i årene etter det sterke oljeprisfallet. Økningen i oljepegebruken er mindre enn før. Dette er en innretning Fellesforbundet er enig i. Vi ser likevel at sysselsettingsutviklingen er for svak. Med opplegget for 2018 er det fremdeles mange som vil gå ledige, eller som vil mangle et sysselsettingstiltak. Innenfor et makroøkonomisk ansvarlig opplegg burde budsjettet hatt en sterkere innretning på arbeid og opplæring. Det er også noen sider ved budsjettet som vil medføre at de økonomiske skillene i samfunnet framdeles blir større. Det er svært uheldig, og skaper et dårlig grunnlag for tariffoppgjøret til neste år.

Mindre til næringsrettet forskning - Innovasjon, utvikling og omstilling må prioriteres høyere

Til tross for en vekst til enkelte ordninger for næringslivet, innebærer dette samlet sett en realnedgang til næringsrettet forskning og utvikling. Regjeringen foreslår en realnedgang til forskning på om lag 600 millioner kroner. Det er særlig ordninger som rettet seg mot offshore og maritim næring på Sør-Vestlandet som er tatt ganske kraftig ned.

Ellers er det flere positive forslag i budsjettet for næringsutvikling. F.eks. Katapultordningen (testanlegg for teknologier), og at Sintef Raufoss blir innlemmet i basisfinansieringsordningen. Og det er positivt at det skjer en oppfølging når det gjelder havstrategi med støtte til marine og maritime pilot- og demonstrasjonsprosjekt. Det er også gledelig at det blir opprettet en midlertidig låne- og garantiordning for kjøp av skip fra verft i Norge, når disse skipene skal brukes i norske farvann. Det er noe vi har etterlyst lenge, og vi er glade for at den nå kommer på plass. Ordningen vil kunne bidra til å skape økt aktivitet innenfor verfts- og utstysningsindustrien og til at kompetansen forblir i Norge. Dette har vært et hull i virkemiddelapparatet lenge og er svært positivt.

Miljøteknologiordningen er en suksess og bør styrkes ytterligere

Miljøteknologiordningen hos Innovasjon Norge blir redusert. Søknadsmengden er langt større enn det som blir tildelt. Det viser at det er mange uforløste miljøprosjekter i næringslivet som kan bli en realitet med en økning av budsjettposten. Ramma burde derfor vært økt. Miljøteknologiordningen er en suksess. Etter Fellesforbundets syn burde ordningen få økte budsjetttrammer og tilskuddsgraden burde økes opp til de rammer som konkurransereguleringen og EØS-reguleringen setter.

Fornøyd med framskynding av nye kystvaktskip fra norske verft, men...

Fellesforbundet er veldig fornøyd med at Regjeringen foreslår en økning på 295 millioner over Forsvarsdepartementets budsjett for å kunne forsere anskaffelsen av tre nye kystvaktfartøyer. Regjeringen offentliggjorde samtidig hvilket verft de har besluttet å gå videre med. Vi vil gratulere våre medlemmer ved Vard Langstein, som i konkurranse med Kleven Verft og Westcon Yards, har vunnet frem. Nå forventer vi at det i de videre forhandlingene legges til rette for norske underleveranser og at man vil ta i bruk den fremste nye teknologien innen bl.a. fremdriftsmaskineri, miljø mv. Det norske maritime miljøet er verdensledende på bygging av skip til avanserte maritime operasjoner i polare strøk. I likhet med en rekke offshoreinstallasjoner ble Sjøforsvarets nye forsyningskip besluttet bygget i Sør-Korea. Det skulle vært ferdig allerede i fjor, men er nå forsinket til 2018.

Ingen strategisk satsing på skogbruk og treforedling

Det er flere positive forslag i budsjettet når det gjelder skogbruket som oppgradering og nybygging av skogsbilveier og kaianlegg, og til klimatiltak og strategisatsing på bioøkonomi. Vi mener likevel dette er for svakt. Da Stortinget behandlet skogbruksmeldinga Meld. St. 6. – «Verdier i vekst», ba Stortinget regjeringen opprette en skattekredittordning for skogeiere som ville investere i skogsindustri. Regjeringa hadde også dette som mål i forbindelse med Sunnvolden-erklæringa. Dette har nå regjeringa gått bort fra, og følger med det ikke opp Stortingets ønske. Det er fortsatt ikke noen avklaring om fritak for el-avgiften for treforedlingsbedrifter som deltar i program for energieffektivisering. Regjeringa har med dermed ennå ikke fulgt opp vedtaket i Stortinget fra 2014.

Regjeringen vil bygge ned det statlige eierskapet

Regjeringen ønsker fortsatt å legge til rette for en reduksjon av statens direkte eierskap og opprettholder fullmaktene for nedsalg fra forrige stortingsperiode. Samtidig går regjeringen videre med etableringen av «Fornybar AS». Fellesforbundet mener det er uheldig å bygge opp et helt nytt investeringsselskap med et snevert mandat. For det første risikerer man at det kompetansemiljøer som er bygget opp i f.eks. i Investinor forvitrer. For det andre avskjæres kapitalbehovet og investeringsmulighetene i næringer som faller utenfor definisjonen av hva som er «fornybar». Det kan f.eks. gjelde helse, legemiddelindustri mv. Fellesforbundet mener regjeringen heller burde bruke deler av statens store finansformue til å sikre et langsiktig norsk eierskap. Det er viktig at strategisk viktige bedrifter beholder en sterk forankring i Norge. Utenlandske eiere kan selvsagt være gode eiere, men i de langsiktige strategiske valgene er det ikke likegyldig om eieren og hovedkontoret befinner seg i Singapore eller i Norge. Ap, SP og KrF ba i forrige stortingsperiode regjeringen utrede hvordan staten gjennom organisering av et nytt eierskapsinstrument kan sikre nasjonal forankring av strategisk viktige bedrifter sammen med private norske eiere. Det vil kunne være flertall i det nye Stortinget for en utredning. Vi mener dette flertallet nå må utnyttes.

Ordningen med utviklingstilatelser innen havbruk må fortsette

En toårig prøveordning med utviklingstilatelser ble med Fellesforbundets støtte innført i november 2015. Dette er særtillatelser som kan tildeles prosjekter som innebærer betydelig innovasjon og betydelige investeringer i havbruksnæringen. Formålet er å legge til rette for utvikling av teknologi som kan bidra til å løse en eller flere av de miljø- og arealutfordringene som akvakulturnæringen står overfor, f.eks. ved konstruksjon av prototyper og testanlegg, industriell design, utstyrsinstallasjon og fullskala prøveproduksjon. Fellesforbundet mener for det første at flere tillatelser burde vært gitt og for det andre at denne ordningen må fortsette. Vi finner ingenting i budsjettet om ordningen vil fortsette eller ei i 2018. Denne ordningen har vært og vil fortsatt være veldig viktig og riktig både for omstilling og teknologioverføringen fra maritim og olje og gass til havbruksnæringene.

Endelig løsning på ulik eiendomsskatt for verk og bruk

Regjeringen foreslår å gradvis fjerne eiendomsskatten på maskiner og inventar innen 2023. Det er et prinsipp vi støtter. Denne skatten virker for tilfeldig i dag, og det er ikke riktig at utstyr som benyttes i produksjon skal være grunnlag for eiendomsskatt. Likeartede bedrifter i ulike kommuner kan få ganske ulik skatt etter hvordan den fastsettes i kommunene. Grunnlaget for slik skatt bør være så lik som mulig.

Satsingen på CCS må videreføres og styrkes, men strupes i budsjettet

Regjeringen kutter i bevilgningene til CO₂-handtering (CCS). Vi mener regjeringens holdning til CCS er altfor passiv. Det er særst viktig at Norge er offensiv på dette området for å få på plass en helhetlig verdikjede for CO₂. Vi viser i den forbindelse til fellesbrev datert 19.10.2017, som vi har skrevet sammen med andre nærings- og miljøorganisasjoner.

Innføring av CO₂-avgift på naturgass i maritim sektor bidrar ikke til et grønt skifte

I forslaget til statsbudsjett for 2018 foreslår regjeringen å innføre en CO₂-avgift på bruk av naturgass i maritim sektor – og øke avgiften for bruk av naturgass i industrien. Tidligere har naturgass i innenlands maritim transport vært fritatt for å fremme økt bruk av miljøvennlig LNG og LNG-hybrider. Forslaget rammer verft og maritime utstyrsleverandører som nå er i gang med å lage nye lavutslippsskip. LNG til erstatning for olje eller diesel gir typisk 20 pst reduksjon i CO₂-utslipp, 90 pst av NO_x-utslipp og eliminerer svovel og partikler.

Med vennlig hilsen
Fellesforbundet

Jørn Eggum
(*sign.*)

Jørn Th. Prangerød
(*sign.*)

Dette brevet er elektronisk godkjent i Fellesforbundet og har derfor ingen signatur.